

Middelfart Kommune

Ydelseskatalog 2018

Synsrådgivningen

Synsrådgivningen

SYNSOMRÅDET

Ydelser pr. 1.1.2018

Synsrådgivningen

Voksne

Synsrådgivningens brugere er først og fremmest borgere, der har en varig øjenlidelse og ser mindre end 6/18 målt på det bedste øje med den bedste optik, eller borgere som har et synsfelt, der er mindre end 20 grader.

Før Synsrådgivningens rehabiliteringsindsats begynder, rekvireres øjendiagnose og synsstyrke hos øjenlæge og optiker. I samtale med borgeren afdækkes kompensationsbehovene i forhold til muligheder og begrænsninger. I samarbejde med borgeren lægges en plan for gennemførelse af rehabiliteringsindsatsen.

Mange øjenlidelser er progredierende, og borgerne er derfor med mellemrum i kontakt med Synsrådgivningen, idet der opstår andre og nye kompensationsbehov i takt med den forringede synsevne.

Børn og unge

Rådgivning og vejledning samt undervisning af børn retter sig først og fremmest mod de børn og unge, der er tilmeldt Synsregistret, der varetages af Kennedy Instituttet – Statens Øjenklinik, og som er beskrevet i Lov om social service § 153 stk. 4.

Børnene og deres familier er kendt af Synsrådgivningens konsulenter fra børnene er små, og til de forlader skolesystemet. Konsulenterne opnår således et grundigt kendskab til barnets livsvilkår og potentialer, og dette sammen med en stor synsfaglig viden er grundlaget for konsulentens vurdering af behovet for konkret indsats i forhold til barnet / den unge i forskellige situationer.

I kraft af det grundige kendskab til børnene er det naturligt, at synskonsulenten ofte bliver den koordinerende person i forhold til barnet/familien og andre fagpersoner.

Personalet i Synsrådgivningen

Konsulenterne har alle en pædagogisk grunduddannelse svarende til den aldersgruppe af borgere de arbejder med. Derudover har de en synsfaglig videreuddannelse af ca. et års varighed, som er både praktisk og teoretisk baseret. Konsulenterne deltager i kurser og konferencer, hvor de til stadighed udvikler deres viden sammen med andre synskonsulenter fra det øvrige land. Endvidere er der landsdækkende netkonferencer, hvor synskonsulenterne erfaringsudveksler.

Synskonsulenterne arbejder i et synsfagligt miljø, hvor der er mange forskellige faggrupper ansat, alle med specialer inden for syn. F.eks. har vi synskonsulenter der besidder særlig viden indenfor områderne

- alvorlig synsnedsættelse og erhvervet hjerneskade
- alvorlig synsnedsættelse og hørenedsættelse / døvhed
- alvorlig synsnedsættelse og psykisk udviklingshæmning

Den store gruppe af borgere, som rammes af en alvorlig og progredierende øjenlidelse, og som bruger synsrådgivningen, er over 70 år. Synskonsulenterne, der arbejder på voksenområdet, har derfor en særlig viden om ældrepædagogik.

Basisydelse – Abonnement

- S 9 Vejledning/rådgivning og undervisning af småbørn med alvorlige varige synsnedsættelser, deres forældre og nære pårørende, samt specialrådgivning af fagprofessionelle der har kontakt med barnet. 1
- S10 Vejledning/rådgivning og undervisning af skolebørn med alvorlige varige synsnedsættelser og deres forældre – samt specialrådgivning til børnenes lærere og andre fagprofessionelle 12
- S11 Vejledning af og specialrådgivning til forældre, lærere og pædagoger til børn og unge med multiple funktionsnedsættelser og alvorlig synsnedsættelse 17

S 9 Vejledning/rådgivning og undervisning af småbørn med alvorlige varige synsnedsættelser, deres forældre og nære pårørende, samt specialrådgivning af fagprofessionelle der har kontakt med barnet.

Lovgrundlag	Lov om social service § 11 stk. 3 om specialrådgivning samt Lov om Folkeskolen. Bekendtgørelse om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen.
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> • Alle børn mellem 0–6 år der på grund af en varig øjenlidelse har en synsevne, der er 6/18 eller mindre målt med bedste brillekorrektion, eller som har et synsfelt, der er indskrænket til 20 grader eller derunder. Børnene vil være tilmeldt det ovenstående Synsregister ved Kennedyinstituttet – Statens Øjenklinik. • Børnenes forældre og andre nære pårørende • Fagpersoner i barnets dag- eller døgninstitution. • Udredningssager: Synsrådgivningen kan inddrages i udredningssager, hvor man har mistanke om, at nedsat syn kan være årsag til udviklingsmæssige eller trivselsmæssige problemer. Henvisere vil i disse tilfælde være øjenlæger eller kommunens fagprofessionelle.
Henvisning/henvendelse	Forældre og fagprofessionelle personer der er i kontakt med barnet
Formål	Formålet er at afhjælpe og mindske følgerne af en alvorlig synsnedsættelse og give forældre og professionelle viden om og ideer til at tilrettelægge et pædagogisk miljø, så barnet trods den alvorlige synsnedsættelse kan udvikle sig i overensstemmelse med sit udviklingspotentiale.
Indhold	<p>Synskonsulenten vil på sine besøg i institution og i hjem rådgive og vejlede om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • barnets øjensygdom og synsevne samt den pædagogiske betydning heraf for barnets udvikling • observere og afprøve barnets syn og barnets evne til at bruge sit restsyn og sine andre sanser • synsscreening og observation af barnets brug af synet i samspil med børn og voksne – ude og inde • afdække behov for specialoptikerbesøg og

øjenlægeundersøgelse (praktiserende øjenlæge, øjenlæge på OUH og øjenlæge og optiker på Statens Øjenklinik)

- brug af optik og optikunderstøttende hjælpemidler
- det fysiske miljø, herunder hensigtsmæssig indretning, samt vurdering og udmåling af lysforhold
- stimulering og udvikling af barnet
- egnede hjælpemidler og anbefaling af disse til kommunen
- Vejledning i pædagogiske forhold, der fremmer inklusion
- vurdering af støttebehov i forhold til aktiviteter og givne situationer
- lege, legetøj og legeredskaber
- støtteforanstaltninger og information om lovgivning, når man har et handicappet barn
- krise- sorg problematikker evt. søskendeproblematikker
- relevante forældre og børnekurser

Synskonsulenten vil tilbyde undervisning i kompenserende strategier og teknikker til de børn som vurderes at have behov herfor og til deres familier og de nærmeste fagprofessionelle. Dette kan omfatte:

- ADL, f.eks. af- og påklædning, spisning, hygiejne
- Mobility, herunder ledsageteknik
- Undervisning i brug af specialpædagogisk undervisningsmaterialer og midler, hjælpemidler og teknikker til kommunikation og begrebsudvikling, herunder forberedende læse-skriveundervisning til blinde børn.

Synskonsulentens arbejde foregår i tæt samarbejde med forældre og involverede fagpersoner.

Forældre, institution samt kommunens relevante instans modtager efter hvert besøg et notat, hvor synskonsulenten beskriver sine iagttagelser, råd og vejledning.

Synskonsulenten vil, hvis forældre eller institution ønsker det, deltage i statusmøder.

Synskonsulenten vil være behjælpelig med råd og vejledning samt koordinering i forbindelse med overgange mellem dagpleje – børnehave – skole.

Endvidere tilbydes netværk og netværksdage med et

	<p>pædagogisk indhold til blinde småbørn og deres støttepædagoger.</p> <p>Synskonsulenten tilbyder kurser og temadage efter behov til grupper af relevante fagprofessionelle.</p> <p>Synskonsulenten tilbyder temadage for blinde småbørn og deres forældre. Dette foregår i samarbejde med andre synskonsulenter for blinde småbørn.</p> <p>Synskonsulenten vil med udgangspunkt i barnets synsformåen, aktuelle kompetencer og udviklingsmuligheder rådgive og beskrive barnets behov og ønsker til den enkelte institution og dagpleje, herunder behov for særlig støtte og for ændringer i det fysiske miljø, f.eks. belysning, lysafskærmning, kontrastbehov etc.</p> <p>Synskonsulenten vil i samarbejde med kommunen vurdere behovet for specialpædagogisk bistand og være behjælpelig med iværksættelse af denne.</p> <p>Synskonsulenten vil være kommunen behjælpelig med afklaringssager.</p> <p>Synsrådgivningens specialoptikere vil i samarbejde med synskonsulenten afprøve og instruere i brugen af optik samt følge op på dette.</p> <p>Foruden briller, som bliver udfærdiget efter recept fra øjenlægen, kan der f. eks være tale om lup, lupbriller, kikkerter, filterbriller samt optikunderstøttende lys og læseplader.</p> <p>Undervisningsforløb i brugen af kikkerter kan forekomme, hvor synskonsulent og forældre finder det relevant.</p>
Hvor	

Ventetider	Der aftales besøg med den enkelte institution og det enkelte hjem. Besøget tilrettelægges, så det passer bedst muligt ind i barnets/familiens/institutionens hverdag. Ventetiden afhænger af problemernes størrelse og art. Hvis der er akutte problemstillinger, fastsættes besøget inden for en uge.
Værd at vide	<p>Synskonsulenten besøger barnet i hjemmet og på dag- eller døgninstitutionen efter behov. Behovet er afhængigt af barnets diagnose og synsstyrke. Jo lavere synsstyrke des flere besøg.</p> <p>Børnene får mellem 2 og 12 besøg om året.</p> <p>Synskonsulenten kan træffes telefonisk og giver råd og vejledning generelt om børn og synsnedsættelser.</p>

S10 Vejledning/rådgivning og undervisning af skolebørn med alvorlige varige synsnedsættelser og deres forældre – samt specialrådgivning til børnenes lærere og andre fagprofessionelle

Lovgrundlag	<p>Lov om folkeskolen</p> <p>Lov om social service § 11 stk. 3 om specialrådgivning og den dertil hørende vejledning nr. 99 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, samt § 153 stk. 4 (jf. bktg. nr 372 om bestemmelserne om anmeldeligt til Synsregisteret ved Kennedy Institutet – Statens Øjenklinik (KISØ))</p> <p>Lov om social service § 112 om hjælpemidler, med tilhørende vejledning.</p>
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> • Elever i folkeskolen og på frie grundskoler der på grund af en varig øjenlidelse har en synsevne, der er 6/18 eller mindre målt med bedste brillekorrektion, eller som har et synsfelt, der er indskrænket til 20 grader eller derunder. <p>Børnene vil være tilmeldt Synsregistret ved Kennedy Institutet – Statens Øjenklinik.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skolen • Elevernes lærere og pædagoger • Forældre og nære pårørende • Evt. andre fagfolk der har kontakt til barnet / den unge. • Udredningssager: Synsrådgivningen kan inddrages i udredningssager, hvor man har mistanke om, at nedsat syn kan være årsag til udviklingsmæssige, eller trivselsmæssige problemer. Henvisere vil i disse tilfælde være øjenlæger eller kommunens fagprofessionelle.
Henvisning/henvendelse	<p>Fra forældre og fagpersoner, der er i kontakt med barnet /den unge</p>
Formål	<p>– At barnet /den unge får mulighed for at leve og at udvikle sig så normalt som muligt og i overensstemmelse med sine faglige, personlige og sociale potentialer på trods af sin alvorlige synsnedsættelse</p>
Indhold	<p>Synskonsulentens tilbud til skolen omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Information om elevens øjensygdom, synsstyrke og

	<p>konsekvenser heraf.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Observere og afprøve elevens syn og elevens evne til at bruge sit restsyn og sine andre sanser i undervisningssituationer. • Vejledning i de særlige pædagogiske forhold, der tilgodeser eleven med synshandicap og fremmer inklusion • Vejledning i undervisningens tilrettelæggelse • Vejledning i aktiviteter der kan fremme elevens sociale kompetencer • Skolebesøg med efterfølgende vejledning til lærerne • Kurser og temadage for lærere og pædagoger • Vejledning om kursusvirksomhed for elever og lærere på Synscenter Refsnæs • Rådgivning om indretning af det fysiske miljø på skolen herunder lysforhold, belysning indretning og brug af kontraster • Rådgivning om undervisningsmateriale • Rådgivning om elevens brug af optik og optikunderstøttende hjælpemidler • Rådgivning om anskaffelse og brug af særligt undervisningsudstyr • Rådgivning og afprøvning af it-undervisningshjælpemidler • Rådgivning om elevens synsformåen under forskellige forhold • Rådgivning om særlige hensyn til eleven, herunder gives der i samarbejde med den lokale PPR rådgivning om arten og omfanget af den specialpædagogisk støtte • Orientering af klassens øvrige elever om at leve med en alvorlig synsnedsættelse • Rådgivning om afvigelser til afgangsprøver og test <p>Synskonsulentens tilbud til SFO omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Information om elevens øjenssygdom, synsevne og konsekvenser heraf • Vejledning i de særlige pædagogiske forhold, der tilgodeser eleven med synshandicap, herunder tilrettelæggelse af aktiviteter, der fremmer barnets sociale kompetence og inklusion • Vejledning om støtteforanstaltninger
--	---

- Rådgivning om elevens brug af optik og optikunderstøttende hjælpemidler
- Rådgivning om elevens synsformåen under forskellige forhold
- Rådgivning om indretning af det fysiske miljø. Herunder lysforhold, belysning, indretning og brug af kontraster

Synskonsulentens tilbud til eleven omfatter:

- Vejledning i at mestre at leve med en alvorlig synsnedsættelse
- Undervisning i at færdes evt. med den hvide stok.
- Undervisning i almindelige dagligdags levevilkår (f.eks. i at hælde op, binde snøreband etc)
- Undervisning i brug af særligt undervisningsudstyr
- Tilbud om aktivitetsdage, hvor man i samvær med ligestillede får undervisning i brug af særlig optik, hjælpemidler og kompenserende teknikker, f.eks. computercamps og kreativitetsdage.
- Rådgivning om uddannelses- og erhvervsvalg

Synskonsulentens tilbud til forældre, bo- og opholdsinstitutioner omfatter:

- Information om barnets diagnose, synsevne og konsekvenser heraf og i særlige tilfælde at deltage i øjenlægebesøg
- Rådgive om behov for specialoptikerbesøg og øjenlægeundersøgelse (praktiserende øjenlæge, øjenlæge på OUH og øjenlæge og optiker på Statens Øjenklinik.)
- Vejledning om særlige hensyn
- Vejledning i at mestre at have et barn med en alvorlig synsnedsættelse
- Rådgivning om indretning af det fysiske miljø i hjemmet
- Information om lovgivning, der omhandler familier med et handicappet barn
- Rådgivning om støtte til det synshandicappede barns udvikling herunder rådgivning om støtte til barnets sociale udvikling
- Rådgivning om mulige fritidsaktiviteter
- Rådgivning om Synscenter Refsnæs

	<ul style="list-style-type: none"> • Rådgivning om uddannelsesvalg og fremtidsmuligheder <p>Optik og optikunderstøttende hjælpemidler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Synsrådgivningens specialoptikere vil i samarbejde med synskonsulenten afprøve – og instruere i brugen af – samt udlevere optik samt følge op på dette. Foruden briller, som bliver udfærdiget efter recept fra øjenlægen, kan der f. eks være tale om lup, lupbriller, kikkerter, filterbriller samt optikunderstøttende lys og læseplader. Undervisningsforløb i brugen af kikkerter kan forekomme, hvor synskonsulent og forældre finder det relevant. <p>Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler: Synskonsulenten vil i samarbejde med skolen og Synsrådgivningens it-konsulenter afprøve relevante it-hjælpemidler f.eks. CCTV med tavlekamera, forstørrelsesprogrammer, skærmlæseprogrammer, talesyntese, elektroniske punktmaskiner, lydbogsafspillere, notatapparater etc. Synskonsulenten og it-konsulenten vil instruere og undervise eleven og relevante fagprofessionelle i brugen af hjælpemidlerne. Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler til brug i skolen og ved lektielæsning tildeles af kommunen.</p>
Ventetider	Der aftales besøg med den enkelte skole og det enkelte hjem. Besøget tilrettelægges så det passer bedst muligt ind i skolens/ hjemmets hverdag. Ventetiden afhænger af problemernes størrelse og art. Hvis der er akutte problemstillinger fastsættes besøget inden for en uge.
Værd at vide	Synskonsulenten aflægger besøg i såvel skole som hjem, samt fritidsordning. Skole, hjem og fritidsordning kan henvende sig for besøg og vejledning og undervisning. Hyppigheden af besøg er meget individuelt betinget og er afhængig af barnets personlighedsmæssige ressourcer (herunder synsevne, diagnose, intellekt) og miljøets evne til at inkludere barnet. Generelt kan siges, at der er brug

	<p>for hyppige besøg ved indskolingen og ved lærerskift i de basale fag. Besøgene aftager hen over skoleårene for at blive hyppige igen, når eleven nærmer sig 8 - 9 klasse. Synskonsulenten er ofte involveret, når barnet får et nyt fag på skoleskemaet, eller når der sker lærerskift. Synskonsulenten udfærdiger skriftligt referat af vejledningen, som stiles til forældre, PPR og til skole og fritidsordning.</p> <p>Synskonsulenten udfærdiger rapport om støtteforanstaltninger og om anskaffelse af særlige undervisningsmidler.</p> <p>Synskonsulenterne har et tæt samarbejde med øjenlægerne på Kennedy Institutet – Statens Øjenklinik og øjenlægerne på Odense Universitetshospital.</p>
--	---

S11 Vejledning af og specialrådgivning til forældre, lærere og pædagoger til børn og unge med multiple funktionsnedsættelser og alvorlig synsnedsættelse

Lovgrundlag	<p>Lov om folkeskolen</p> <p>Lov om social service § 11 stk. 3 om specialrådgivning og den dertilhørende vejledning nr. 99 om særlig støtte til børn og unge og deres familier, og § 153 stk. 4 (jf. Bktg. nr. 372 om bestemmelserne om anmeldeligt til Synsregisteret ved Kennedy Instituttet – Statens Øjenklinik (KISØ))</p> <p>Lov om social service § 112 om hjælpemidler</p>
Målgruppe	<ul style="list-style-type: none"> • Børn og unge i alderen 6– 21 år, der er tilmeldt Synsregisteret ved Kennedy Instituttet – Statens Øjenklinik, og som har multiple funktionsnedsættelser og er uden talesprog. • Barnets/ den unges lærere og pædagoger • Forældre og nære pårørende • Evt. andre fagfolk der har kontakt til barnet/ den unge • Udredningssager: Synsrådgivningen kan inddrages i udredningssager, hvor man har mistanke om, at nedsat syn kan være årsag til udviklingsmæssige eller trivselsmæssige problemer. Henvisere vil i disse tilfælde være øjenlæger eller kommunens fagprofessionelle.
Henvisning/henvendelse	<p>Fra forældre og fagpersoner der er i kontakt med barnet/den unge</p>
Formål	<p>– At barnet /den unge får mulighed for at leve og at udvikle sig så normalt som muligt og i overensstemmelse sine faglige, personlige og sociale potentialer på trods af sin alvorlige synsnedsættelse.</p>
Indhold	<p>Synskonsulentens tilbud til skolen omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Information om elevens øjensygdom, synsstyrke og konsekvenser heraf • Observere og afprøve elevens syn og elevens evne til at bruge sit restsyn og sine andre sanser i undervisnings-situationer og i dagligdagen. • Vejledning i de særlige pædagogiske forhold, der tilgodeser eleven med synshandicap • Vejledning i aktiviteter der kan stimulere til barnets/ den

unges udvikling

- Vejledning i aktiviteter der kan fremme elevens sociale kompetencer
- Skolebesøg med efterfølgende vejledning til lærerne
- Kurser og temadage for lærere og pædagoger
- Rådgivning om indretning af det fysiske miljø på skolen herunder lysforhold, belysning, indretning og brug af kontraster
- Rådgivning om undervisningsmateriale
- Rådgivning om elevens brug af optik og optikunderstøttende hjælpemidler
- Undervisning i mobility, kørestolsmobility og ledsageteknik.
- Undervisning i ADL. Undervisning i metoder så barnet kan deltage i almindelig dagligdags aktiviteter.

Synskonsulentens tilbud til forældre, bo- og opholdsinstitutioner omfatter:

- Information om barnets/den unges diagnose, synsstyrke og konsekvenser heraf
- Rådgive om behov for specialoptikerbesøg og øjenlægeundersøgelse (praktiserende øjenlæge, øjenlæge på OUH Synsrådgivningens optiker og øjenlæge og optiker på Statens Øjenklinik.)
- Vejledning om særlige hensyn
- Rådgivning om indretning af det fysiske miljø i hjemmet herunder lysforhold, belysning, indretning og brug af kontraster
- Information om lovgivning, der omhandler familier med et handicappet barn
- Rådgivning om støtte til det synshandicappede barns udvikling herunder rådgivning om støtte til barnets sociale udvikling
- Kurser for pædagoger på døgninstitutioner
- Undervisning i mobility. Kørestolsmobility og ledsageteknik
- Undervisning i ADL. Undervisning i metoder, så barnet kan deltage i almindelige dagligdags aktiviteter

Optik og optikunderstøttende hjælpemidler:

Synsrådgivningens specialoptikere vil i samarbejde med synskonsulenten afprøve, instruere i brugen af optik samt

	<p>følge op på dette.</p> <p>Foruden briller, som bliver udfærdiget efter recept fra øjenlægen, kan der f. eks være tale om filterbriller samt optikunder støttende lys.</p>
Ventetider	<p>Der aftales besøg med den enkelte skole og det enkelte hjem/institution. Besøget tilrettelægges så det passer bedst muligt ind i skolens/ hjemmets hverdag. Ventetiden afhænger af problemernes størrelse og art. Hvis der er akutte problemstillinger fastsættes besøget inden for en uge.</p>
Værd at vide	<p>Der rapporteres skriftligt om det vejledende besøg til forældre, PPR, institution og personale.</p>

Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi (CKV)

Heden 11

5000 Odense C

Tlf.: 9944 3400

E-mail: syn.fyn@rsyd.dk

ckv.rsyd.dk